

NOVINY z našej dediny

občasník pre obyvateľov Hronca

august 2013

Situácia sa začala zhoršovať cca o 20,00 hod. keď sa zvýšila hladina toku Osrblianka a došlo k jej vybreženiu na miestnu komunikáciu. Povodňová komisia obce Hronec zasadala na Obecnom úrade od 20,30 hod., bola vykonaná obhliadka vodných tokov a ohrozených lokalít.

Prudký, dlhotrvajúci dážď spôsobil aj zvýšenie hladiny toku Čierny Hron, keď o 21,45 hod. dosiahol vodný stav 219 cm. Následne boli obyvatelia našej obce prostredníctvom miestneho rozhlasu upozornení na vzniknúť mimoriadnu situáciu.

Na zásah, ihneď po zistení možného ohrozenia majetku a bezpečnosti obyvateľov, nastúpili 15 členovia Dobrovoľného hasičského zboru, ktorí zabezpečovali plnenie vriec pieskom, ich rozvážanie a ukladanie v ohrozených lokalitách.

O 23,15 hod. hladina vodného toku Čierny Hron dosiahla 287 cm. Vodná hladina začala klesať až o 23,30 hod.

Na druhý deň 25.6.2013 členovia DHZ Hronec odstraňovali vzniknuté následky mimoriadnej situácie, keď odčerpávali vodu z pivničných priestorov rodinných domov na Hronskej ulici a Mlynskej ulici.

Krušná noc v Hronci

INTENZÍVNY DÁŽĎ V PONDELOK 24. JÚNA 2013 NÁM OPĚT NAROBIL NEMÁLO STAROSTÍ

Táto povodeň nespôsobila väčšie škody, avšak opäť bez rýchleho zásahu našich dobrovoľných hasičov a pomoci obyvateľov, ktorí si chránili svoj majetok, by tieto následky boli určite horšie.

Opakovanými urgenciami a žiadosťami adresovanými správcovi toku Čierny Hron sa nám podarilo pristúpiť k dohode o postupe zabezpečenia dočasnej ochrany nehnuteľností občanov protipovodňovým prietokom, na ulici Hronska.

Zástupca správy toku akceptoval požiadavku občanov na prevýšenie pravostranného nábrežného múru na úroveň terénu ľavého brehu v predmetnom úseku.

Práce na protipovodňových opatreniach boli zahájené a pokračujú na Hronskej ulici (oproti Uhliska). Počas ich realizácie sa objavujú nové skutočnosti, na základe ktorých je potrebné pristúpiť k odchýlkam od pôvodnej projektovej dokumentácie. Verím, že toto opatrenie výrazne prispeje k ochrane majetku, bezpečnosti a zdravia obyvateľov žijúcich v tejto časti obce.

Hudobný festival CHVATIMECH

Vážení spoluobčania, nemôžem nereagovať na vlnu nespokojnosti zo strany účastníkov a organizátorov hudobného festivalu, ktorý sa po niekoľko rokov konal v katastri obce Hronec - na Chvatimechu. Po doručení nesúhlasného stanoviska obce k organizovaniu festivalu sa na sociálnej sieti objavujú hrubé nadávky na moju osobu, dokonca vyhrážky, urážajúce komentáre a nepravdivé informácie o zrušení podujatia 2 týždne pred jeho konaním. Na objasnenie celej situácie uvádzam niekoľko podstatných informácií.

(pokračovanie na strane 2)

❖ Z OBSAHU ČÍSLA ❖ Z OBSAHU ČÍSLA ❖ Z OBSAHU ČÍSLA ❖ Z OBSAHU ČÍSLA ❖ Z OBSAHU ČÍSLA ❖

- Stavanie mája - Deň matiek - MIDD - Okresná prehliadka speváckych skupín seniorov v okrese Brezno - Súťaž o najchutnejší guláš - Rozlúčka s predškôlkami - 90. rokov organizovaného futbalu v Hronci - „Palacínkový Annabál“ **str. 3-9**

Čo sme stihli,
čo nás ešte čaká
v roku 2013!

str. 3

str. 10

Okresné športové hry
seniorov 2013 v Brezne

Aktivity a činnosť
DHZ Hronec

str. 10

Hudobný festival CHVATIMECH

(pokračovanie z 1. strany)

V máji tohto roku bola obci Hronec doručená žiadosť o povolenie hudobného festivalu. Keďže k žiadosti neboli doložené súhlasné stanoviská vlastníkov dotknutých pozemkov, organizátori boli vyzvaní aby v stanovenom termíne toto podanie doplnili. Termín dodržaný nebol. Okrem toho sme upozornili organizátorov na skutočnosť, že Chata Bernardín prechádza rozsiahlou rekonštrukciou t.j. v súčasnej dobe ide o stavenisko, kde môže dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti a zdravia účastníkov festivalu. Podujatím sa zaoberali aj poslanci Obecného zastupiteľstva na svojom riadnom zasadnutí, kde bol prítomný aj jeden z organizátorov, ktorý však možnosť objasniť zmysel a význam festivalu nevyužil.

Z dôvodu nepredloženia súhlasných vyjadrení vlastníkov pozemkov dotknutých plánovaným podujatím a tiež z dôvodu nevydania súhlasu s dočasných povolením užívania staveniska, ktoré nezabezpečuje dostatočnú bezpečnosť životov a zdravia účastníkov a návštevníkov plánovaného Festivalu Chvatimech, nemohla obec Hronec vydať k organizovaniu podujatia súhlasné stanovisko.

Podotýkam, že stanovisko obce bolo odoslané 26. 6. 2013, teda nie 2 týždne pred konaním akcie.

Ďalej chcem uviesť, že pri vydávaní stanoviska ku konaniu festivalu v roku 2012 boli organizátorom určené podmienky: dodržanie stanoveného nočného kludu a dodržanie časového rozpätia konania akcie. Tieto podmienky splnené

neboli. Ďalším negatívnym výsledkom podujatia bol pohyb dezorientovaného, mladého muža bez akéhokoľvek oblečenia po priestranstvách v obci, keď na zásah bola privolaná aj Polícia. Po ukončení festivalu, ale už aj počas jeho konania mi boli či už telefonicky, emailom alebo osobne podávané sťažnosti nielen od obyvateľov obce Hronec, ale aj z okolitých obcí - Valaská, Podbrezová, Podbrezová časť Štiavnička, na hluk šíriaci sa z lokality Chvatimech. V závere by som len chcel uviesť, že s usporiadateľmi sme sa vždy snažili jednať korektne a ústretovo, ale keďže jednou zo základných povinností starostu obce je obhajovať záujmy obyvateľov, nemohol som byť spolu s poslancami Obecného zastupiteľstva ľahostajný k ich negatívnemu postoju k festivalu. K pochybeniu došlo zo strany organizátorov, ktorí boli v dostatočnom čase vyzvaní na doplnenie požadovaných dokladov, ktoré boli rozhodujúce pri vydaní stanoviska obce.

Bohuslav Nemky, starosta obce

Odpad, ach ten odpad

**VÄČšina z NÁS SI TAKTO POVZDYCHNE PRI POHLEDE
NA ROZHÁDZANÉ SMETI V OKOLÍ ZBERNÝCH NÁDOB,
NA NELEGÁLNE SKLÁDKY V OKOLÍ NAŠEJ OBCE.**

Je zarážajúce, že i napriek zabezpečenému pravidelnému zberu či už tuhého komunálneho odpadu alebo separovaného odpadu, má niekto nezodpovedný potrebu vyhadzovať smeti mimo miest na to určených. Akú reakciu to ale vyvolá u ostatných? Väčšinou je to veta: „Znovu tam máte smeti a neporiadok“. Ale kto tam má ten neporiadok? Starosta, poslanci, zamestnanci Obecného úradu? Nie, neporiadok máme všetci, či sa nám to páči alebo nie.

Je nepochopiteľné, čo vedie niekoho k tomu aby odpad neuložil tam, kam patrí a len tak odhodí a pravdepodobne s myšlienkou: ved' to „aktiváci“, pozbierajú, aj tak nič nerobia“. Často pri pohľade na vrecia, ktoré sú odvázané či už z miestneho cintorína, alebo z nášho Námestia je až smutné, čo všetko ľudia dokážu vyhodit' resp. uložiť vedľa 1 100 l kontajnerov, ktoré slúžia na komunálny odpad. Nájdeme tam však aj matrace, elektrosprebiče, nábytok a iný odpad, ktorý má byť uložený vo veľkoobjemovom kontajneri.

Takéto kontajnery sú umiestnené vo dvore Obecného úradu a je k nim zabezpečený prístup denne počas pracovnej doby na Obecnom úrade. Avšak nie je vylúčená ani možnosť po dohode priviesť takýto odpad v inom čase.

Všetko sa dá dohodnúť. Len treba chcieť. Pôvodcami odpadu sú všetci občania, ktorí odpad produkujú. Vieme, že mnohí z Vás si teraz povedali, že žiaden odpad neprodukuje. Nie je to však pravda. Každý bez rozdielu veku produkuje odpad. Jediným rozdielom je len množstvo odpadu, pričom je úplne normálne, že domácnosť zložená z dvoch členov v dôchodkovom veku vyprodukuje oveľa menšie množstvo odpadu ako povedzme 5 členná domácnosť (s tromi deťmi).

Vedenie obce v snahe nepristúpiť k zvyšovaniu poplatkov za odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu sa v minulom roku aktívne zaoberalo hľadaním takého riešenia, ktoré by bolo pre našich obyvateľov najvýhodnejšie. Po polročnom monitoringu a pravidelnom kontrolovaní skutočne likvidovaného odpadu sme odstúpili od zmluvy s pôvodnou firmou, uzatvorená bola nová zmluva. Prostredníctvom súčasnej firmy, ktorá zabezpečuje zvoz a likvidáciu komunálneho odpadu bola do každého rodinného domu, v ktorom žijú obyvatelia s trvalým pobytom, bezplatne zabezpečená 240 litrová nádoba.

V obci sú rozmiestnené zberné nádoby na sklo, papier a plasty, pri Obecnom úrade je

Ilustračné foto

nádoba na textil, hračky, obuv, každý prvý pondelok sa realizuje zber plastov a skla, každý druhý týždeň sa odváha komunálny odpad z domácností. Tak aký dôvod je na to nenakladať s komunálnym odpadom tak ako je potrebné?

Vážení spoluobčania, touto cestou Vás chcem požiadať o spoluprácu pri riešení problému s komunálnym odpadom a nelegálnymi skládkami. Nemôžeme byť ľahostajní a tváriť sa, že nás sa to netýka ak nám niekto úmyselne znečisťuje naše okolie, či už je to obyvateľ našej obce alebo jej návštevník.

Bohuslav Nemky, starosta obce

I keď nás od začiatku roku potrápili takmer všetky prírodné živly, či už množstvo snehu, privalové dažde a v poslednom období vysoké teploty, i napriek nepriazni počasia sme sa snažili zrealizovať všetky plánované akcie.

Prvou, veľmi náročnou bola výmena okien a oprava fasády na budove Obecného úradu. Tieto práce neboli realizované len z estetického dôvodu, ale najmä z ekonomických dôvodov aby došlo k zníženiu nákladov na vykurovanie budovy.

Pokračovali sme rozsiahlou a komplexnou rekonštrukciou ambulancií, sociálneho zariadenia a čakárne v našom zdravotnom stredisku. Všetci mi iste dáte za pravdu, že priestory, v ktorých ordinovali naši lekári už nevyhovovali, či už s hygienického hľadiska, ale aj z hľadiska bezpečnosti pacientov alebo zdravotného personálu. Táto rekonštrukcia si vyžiadala finančné prostriedky vo výške 11 000 EUR, ktoré boli vyčlenené z obecného rozpočtu.

V areály Materskej školy bolo nutné vykonať výrub stromov, ktoré ohrozovali túto budovu, ale aj bezpečnosť a zdravie. Problém sa vyskytol na miestnej komunikácii – Nálepkova ulica, kde došlo k zosuvu svahu pod touto cestou. Bolo

Čo sme stihli, čo nás ešte čaká v roku 2013?

potrebné okamžite úsek zabezpečiť a upraviť tak aby bol prejazdny.

Nemálo problémov nám spôsobila aj zapchatá kanalizácia na Jilemnického ulici -v časti nad fabrikou. Opäť bolo nutné zabezpečiť mechanizmus, ktorým táto porucha bola čiastočne odstránená, práce však pokračujú aj v súčasnosti.

Skrátili sme aj športový areál, keď v novovybudovanom altánku bola položená dlažba. Všetci, ktorí už pri niektorej akcii tento priestor využili,

hodnotili ho veľmi kladne, čo nás naozaj teší. Okrem spomínaných akcií nám nemálo času zaberať úprava a čistenie verejných priestranstiev, ich kosenie, rovnako kosenie miestneho cintorína, likvidácia nelegálnych skládok a opravy obecného majetku, ktorí nám ničia vandali – napr. studnička v miestnom cintoríne, ktorá bola dlhšiu dobu nefunkčná, nie však našim pričinením ani ľahostajnosťou, ale z dôvodu, že okrem kohútika, z ktorého tečie voda, bolo úplne poškodené prívodné potrubie v šachte.

A čo nás ešte čaká? Okrem pravidelných prác, ktoré musíme zabezpečovať pre riadny chod života v obci, je v mesiaci september plánovaná oprava miestnych komunikácií – Nálepkova ulica, Zlievárenská ulica, Švermova ulica a Stredná ulica – časť Žabiareň.

Verím, že aj tieto práce zvládneme a zlepšíme tak kvalitu života obyvateľov v dotknutých lokalitách.

Bohuslav Nemky, starosta obce

Zdravotné stredisko v novom šate

V mesiaci máj prešli priestory nášho zdravotného strediska veľmi potrebnou rekonštrukciou. Až po zahájení prác sa ukázalo, čo všetko je potrebné opraviť a vymeniť. Injekcia, nie však tá naša lekárska, ale finančná, na úhradu nákladov za stavebný materiál a stavebné práce bola poskytnutá z obecného rozpočtu, za čo patrí úprimné poďakovanie starostovi obce p. Bohuslavovi Nemkymu a poslancom Obecného zastupiteľstva. Je potešujúce, že im nebol ľahostajný stav priestorov ambulancií a čakárne a v záujme zabezpečiť vhodné podmienky pre pacientov, ako aj pre nás lekárov, sa rozhodli práce uskutočniť. Naši pacienti, ktorí po dlhšej dobe prišli do ambulancie boli milo prekvapení z nového šatu, ktorý zdravotné stredisko dostalo a veríme, že aj oni oceňujú prístup vedenia obce k realizácii akcií v prospech širokej verejnosti.

V mene zdravotného personálu ako aj v mene spokojných pacientov ešte raz ďakujeme.

Z kultúrneho, spoločenského a športového života v obci

Stavanie mája

30. APRÍLA 2013 SME SA UŽ PO DRUHÝ KRÁT STRETLI NA NAŠOM NÁMESTÍ NA PODUJATÍ „STAVANIE MÁJA“

(pokračovanie na strane 4)

(pokračovanie zo strany 3)

Ozdobený máj priniesli naši silní hasiči v sprievode s deťmi a našimi dôchodcami. Program bol otvorený príhovorom starostu obce, ktorý všetkých prítomných srdečne

privítal. Milý a veselý kultúrny program si pripravili deti z Materskej školy pod vedením p.riaditeľky Lenky Fačkovej.

Svojím spevom sa o dobrú náladu postaral spevokol ZO JDS „Dalarda“ a spevácke duo

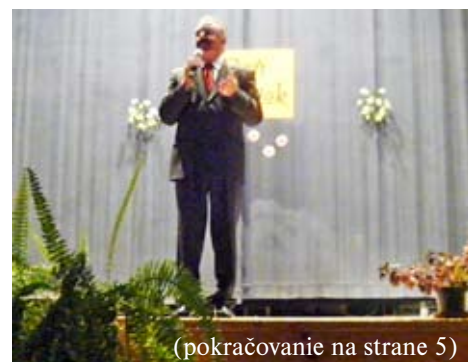
„Mirka a Ondrej“ známe z populárnej televízie Šláger. Nechýbalo tradičné občerstvenie – slovenské špeciality, hasičská haruľa a zábava pokračovala v dobrej nálade pri hudbe, speve a tanci

Deň matiek

DEŇ MATIEK JE SVIATOK,
KEDY CHCEME POVEDAŤ
NAŠIM MAMÁM AKO ICH MÁME
RADI, ČO PRE NÁS ZNAMENAJÚ
A VYJADRIŤ IM NAŠU
VĎAČNOSŤ ZA VŠETKO, ČO PRE
NÁS UROBILI!

(pokračovanie na strane 5)

(pokračovanie zo strany 4)

Všetci, ktorí prijali naše pozvanie 11.mája do kultúrneho domu mohli zažiť veľmi peknú oslavu

Po úvodnej piesni študentov Konzervatória z Banskej Bystrici sa našim mamkám a starým mamám prihovoral starosta obce p. Nemky. Vo svojom príhovore vyzdvihol cit, lásku, porozumenie, oddanosť, trpezlivosť, obetavosť, starostlivosť všetkých matiek i žien. A potom už javisko patrilo našim najmenším - deťom z Materskej školy. Ich vystúpenie ktoré si pripravili bolo určite tým najlepším dôkazom ich veľkej lásky a vďaky. Modlitbu za mamy vyslovil správca miestnej farnosti p. Mgr. Miroslav Raček a krásne slová básne predniesla p. Brozmanová

Srdcia všetkých prítomných dám potešil svojimi zvučnými, melodickými piesňami a príjemnými slovami známy populárny spevák p. Robo Kazík.

Zábavno-športové podujatie pri príležitosti MDD

I KEĎ NÁM POČASIE NEPRIALO, PODUJATIE PRE DETI PRI PRÍLEŽITOSTI MDD SME I NAPRIEK TOMU ZORGANIZOVALI. RODIČOV A DETI SME PRIVÍTALI V KULTÚRNYM DOME, KDE BOLI OBOZNÁMENÍ O ĎALŠOM PROGRAME PODUJATIA

Všetci spolu sme sa presunuli na nástupnú stanicu Čiernohronskej železnice, kde na deti čakalo veľké prekvapenie. Z veľkej skatule medzi deti vyskočil nový ŠAŠO kamarát, ktorý sa rozhodol, že sa bude s nimi hrať.

Šašo pozval všetky deti, rodičov a starých rodičov na jazdu vláčikom. Po návrate do kultúrneho domu boli pre deti pripravené rôzne veselé súťaže, hry, hádanky, tanečný maratón a tradičná súťaž „O rodinný putovný pohár“. Víťazom sa stali obhajcovia – rodina p. Štefana Perichtu. Pre deti bolo pripravené občerstvenie a detská tombola, z ktorej každý dostal malý darček.

Naše podujatie bolo ukončené pekným farebným ohňostrojom.

(pokračovanie na strane 6)

Zábavno-športové podujatie pri príležitosti MDD

Okresná prehliadka speváckych skupín a sólistov seniorov v okrese Brezno

15. JÚNA 2013 SA V NAŠEJ OBCI KONAL 12. ROČNÍK OKRESNEJ PREHLIADKY SPEVÁCKYCH SKUPÍN A SÓLISTOV SENIOROV OKRESU BREZNO

Toto podujatie už po druhý krát organizovala naša obec v spolupráci s Okresnou organizáciou Jednoty dôchodcov v Brezne a so Základnou organizáciou Jednoty dôchodcov v Hronci.

Prehliadky sa zúčastnilo celkom 10 speváckych skupín. Pozvanie prijali ZO JDS: Brezno, Polomka, Závadka nad Hronom, Nemecká, Valaská, Dolná Lehota, Bacúch, Pohronská Polhora, Jasenie a Hronec. Moderátorka podujatia p. Marcela Macíková postupne vítala na hrončianskom javisku účinkujúce spevácke skupiny, ktoré lahodnými tónmi a melódiami vyjadrili svoje city a myšlienky

Súťaž „O najchutnejší jánsky guláš“

O VARENIE GULÁŠU NA NAŠEJ TRADIČNEJ SÚŤAŽI BOL TOHTO ROKU VEĽKÝ ZÁUJEM. PRIHLÁSIL SA NÁM REKORDNÝ POČET DRUŽSTIEV - CELKOM 10

Svoje kuchárske umenie si prišli zmerať družstvá: **Základná organizácia Jednoty dôchodcov v Hronci, Dobrovoľný hasičský zbor Hronec, Zlievareň liatiny Hronec PLUS a.s. Hronec, Pizzeria Hronka I., Pizzeria Hronka II., TECHNOS a.s., ŠK - futbalový oddiel Hronec, Klub Strany SMER - SD, Potraviny COOP Jednota, Farský úrad Hronec.** Pre súťažiacich boli počas varenia gulášu pripravené zábavné súťaže zamerané na športovú zdatnosť a umelecké nadanie. V športových disciplínach súťažiaci hádzali

šípky a triafali futbalovú loptu do malej brány, v umeleckých disciplínach vytvárali diela zo zemiakov a stali sa z nich autori zaujímavých básničiek.

Kvalitu gulášov hodnotila porota, ktorú tvorili zástupcovia súťažných družstiev. Tohtoročným víťazom sa stalo družstvo Dobrovoľné-

ho hasičského zboru obce Hronec v zložení: Rudko Kvietok, Anka Syčová a Ivetka Medvedová. Toto družstvo zvíťazilo a v diváckej súťaži o nasymatickejšie súťažné družstvo.

Vo večerných hodinách bola už tradične zapálená Jánska vatra a podujatie pokračovalo pri dobrej hudbe a občerstvení.

Rozlúčka s predškolkami

28. JÚN 2013 BOL TÝM DŇOM, KEDY PRE 5 MALÝCH ŠKÔLKÁROV SKONČILO OBDOBIE BEZSTAROSTNÝCH HIER V MATERSKEJ ŠKOLE A KEĎ PO PRÁZDNINÁCH PO PRVÝ KRÁT VSTÚPIA DO „VELKEJ“ŠKOLY

Slávnostným príhovorom sa budúcim prvákom, ich rodičom a pani učiteľkám prihovoril p. starosta Bohuslav Nemky.

Predškoláci sa rozlúčili milým kultúrnym programom. Za všetky deti, ktoré si musia na „veľkú“ školu ešte počkať sa rozlúčil krátkym prianím a objatím Alex Petrovský.

Po rozlúčke deti na pamiatku urobili do pamätnej knihy obce otláčok prstečka a všetci zvládli aj svoj podpis.

Pán starosta odovzdal predškolákovi balíčky so školskými potrebami.

Naším budúcim prvákovi ešte raz želáme aby sa im v škole darilo a mali samé jednotky.

90. rokov organizovaného futbalu v obci Hronec

JUBILEUM JE VŽDY VĎAČNOU PRÍLEŽITOSŤOU NIELEN NA SPOMIENKY A NA STRETNUTIA, ALE I NA JEHO HISTORICKÉ POSLANIE, NA BILANCIU DOSIAHNUTÝCH VÝSLEDKOV, NA VYJADRENIE HRDOSTI NA SVOJU OBEC

21. júla 2013 sme si v športovom areály pripomenuli 90. výročie organizovaného futbalu v obci Hronec.

Slávnostný príhovor predniesol starosta obce p. Bohuslav Nemky, v ktorom pripomenul prítomným bohatú históriu športu v našej obci. V jeho závere privítal na hrončianskom ihrisku najstarších

dlhoročných aktívnych futbalistov a funkcionárov, ktorým odovzdal malú pozornosť ako poďakovanie za ich prínos pre hrončiansky futbal a pamiatku na tento slávnostný deň.

V Hronci bolo veľa dobrých až vynikajúcich futbalistov, vystriedalo sa veľké množstvo hráčov, trénerov a neposled-

nom rade aj funkcionárov, ktorým patrí naša úcta, uznanie a poďakovanie za prácu pre rozvoj futbalu. Nebolo možné ich všetkých vymenovať, preto bola pripravená fotogaléria, ktorú si účastníci osláv mohli prezrieť.

Pri malom obzretí za históriou futbalu v Hronci si mnohí určite spomenuli na udalosti, ktoré im priniesol športový život. Touto malou slávnosťou sme všetkým chceli jednoducho poďakovať.

Program pokračoval futbalovým zápasom domáceho mužstva a najlepšej futbalovej jedenástky súťažného ročníka 2012/2013 v pôsobnosti Oblastného futbalového zväzu (okres Brezno a Banská Bystrica). Pre záujemcov bola pripravená súťaž v kopaní jedenástok.

O dobrú zábavu pri hudbe sa postarala hrončianska hudobná skupina „Plusmínus 83“

TRADIČNÉ LETNÉ PODUJATIE, KTORÉ MÁ SVOJICH PRIAZNIVCOV BOLO PRIPRAVENÉ 22. 7. 2013

V pečení palacínok v časovom limite 1 hodiny súťažilo celkom 7 družstiev. Podmienky súťaže boli jednoduché: palacinky sa piekli na jednom palacinkáry, v spomínanom hodinovom časovom limite. Náplň ani ozdoba upečených palacínok nebola organizátorom určená. Počas pečenia prebiehala divácka typovacia súťaž: koľko bude všetkých napečených palacínok. V stanovenom časovom limite sa tento rok podarilo upiecť 502 palacínok. Víťazov typovacej súťaže sme mali dvoch, keď jeden typoval 501 a druhý 503 palacínok.

Vyhlásená bola aj tombola, z ktorej výťažok bol venovaný pre potreby našej Materskej školy.

Ďakujeme našim sponzorom, ktorí nám pomohli pri organizovaní všetkých kultúrno-spoločenských podujatí, ako aj všetkým ktorí sa akýmkoľvek spôsobom na organizovaní týchto podujatí podieľali.

Pripravujeme:

- 28. 8. 2013 – spomienkové oslavy 69. výročia SNP • „Október – mesiac úcty k starším“ - kultúrne podujatie
- 10. 10. 2013-13. 10. 2013- Medzinárodné Slovensko-poľsko- české vedecko-umelecké sympóziu s názvom „Šanca pre neznáme krajiny“ so zameraním na ťažbu, spracovanie a výrobu železa. Organizátorom tohto podujatia je Technická univerzita vo Zvolene, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica, obec Hronec, Čierny Baloň a Lubietová, Čiernohronska železnica n.o. a Úrad BBSK Banská Bystrica

HLAVNÉ LÁKADLÁ SYMPÓZIA:

- esprit krajinného rázu banskej a lesníckej krajiny • tavba – odlievanie liatinových umeleckých sôch

Vyvrcholením tohto sympózia je pripravená pre našich obyvateľov druhá experimentálna tavba na Námestí v našej obci 12. 10. 2013

Oznam pre dôchodcov obce Hronec

Základná organizácia Jednoty dôchodcov, Klub strany Smer v Hronci a obec Hronec organizujú celodenný výlet do prírody pre dôchodcov našej obce v lokalite rekreačného strediska Drotár na Majeri

dňa 6. septembra 2013 t.j. piatok

Zraz účastníkov podujatia je na mieste výletu od 10.00 hod.

Poplatok 5 EUR ako časť náhrady za občerstvenie.

Prihlásiť sa môžete do 31. augusta 2013 u pani Belišovej, Sedlákovej, Gotliebovej, Makovníkovej Petrovskej a Frimmovej

Doprava: autobusový spoj Brezno – Osrbie 9,20 hod. z námestia alebo vlastná

Tešíme sa na stretnutie ! výbor ZO JDS

Úprava harmonogramu - separovaný zber plastov a skla

Oznamujeme občanom, že s účinnosťou od 1.8.2013 sa v našej obci upravuje harmonogram zvozu skla.

Sklo sa bude v obci zbierať spolu s plastami každý prvý pondelok v mesiaci.

Okresné športové hry seniorov 2013 v Braväcove

Členovia ZO Jednoty dôchodcov v Hronci sa 6 júna 2013 zúčastnili okresných športových hier seniorov. I keď počasie neprialo a celé podujatie sprevádzal dážď, prítomných dôchodcov to neodradilo aby prežili príjemný deň v spoločnosti svojich priateľov a známych a aby predviedli vynikajúce športové výkony.

Súťažiteľ v jednotlivých disciplínach z našej Základnej organizácie sa rozhodli: p. Štefan Giertli., ktorý v behu na 250 m v kategórii nad 70 rokov obsadil 2. miesto, v hode granátom 2. miesto vo vrhu guľou tiež 2.miesto a v disciplíne kop na bránku tiež 2. miesto p.Jozef Macík v hode ručným granátom obsadil 3.miesto a vo vrhu guľou 3.miesto. Zo žien sa darilo p. Lívii Petrovskej, ktorá v behu na 200 m v kategórii do 70 rokov obsadila 2.miesto. Víťazkou v behu na 200 m v kategórii do 65 rokov sa stala p. Anna Ťažká.

Ďakujeme aj ďalším súťažiacim - p. Michalovi Martinkovi, p.Jozefovi Švantnerovi, p. Jozefovi Záhurákovi, p. Beáte Kupcovej, p. Marceli Macíkovej za vzornú reprezentáciu našej obce.

K úspechu srdečne gratulujeme.

Aktivity a činnosť DHZ Hronec

Činnosť nášho Dobrovoľného hasičského zboru bola v týchto mesiacoch rôznorodá. Okrem zásahov pri zaplavených cestách, naša pomoc bola potrebná pri vybrezení tokov Osrblianka a Čierny Hron 20.4.2013 a 24.6.2013.

Patróna hasičov sv. Floriána sme oslávili svätou omšou a malým posedením.

26.mája 2013 sme v spolupráci s obcou Hronec a Okresnou organizáciou strany SMER-SD zorganizovali ďalší ročník súťaže hasičských družstiev v požiarnom útoku „Memoriál Júliusa Pauloviča.

V kategórii žien zvíťazilo naše domáce druž-

stvo, na II. mieste sa umiestnili hasičky DHZ Dobroč a na III. mieste členky DHZ Valaská. V kategórii nad 35 rokov sme mali prihlásené len naše domáce mužstvo, ktoré dosiahlo vynikajúci čas 38,81 s.

V kategórii mužov sa víťazom stali hasiči z Bystrej, druhé miesto obsadilo družstvo z Čierneho Balogu – Medveďova a III. miesto patrilo domácim hasičom. Naše pozvanie prijali ešte družstvá z Osrblia a z Čierneho Balogu – Dobroč.

Súťaž bola venovaná pamiatke nášho dlhoročného člena a funkcionára p. Julka Pauloviča.

Svojou prítomnosťou a súhlasom s konaním tejto akcie nás potešila najbližšia rodina p. Pauloviča.

Mladí hasiči sa zúčastnili jarného kola hry Plameň v Nemeckej, kde úspešne reprezentovali našu obec. I keď sa im nepodarilo priniesť medailové umiestnenie, dôležitý je ich prístup k hasičským povinnostiam a snaha neustále sa zlepšovať.

Naše družstvá úspešne absolvovali previerky pripravenosti 15.6.2013 na Michalovej.

Veľkú radosť máme z novej „mašiny“, ktorú nám zabezpečila a zakúpila obec. Je to motivácia pre všetkých členov, ich tréningová aktivita a záujem o hasičstvo neustále narastá. Novú mašinu sme pokrstili na prvom tréningu a so súhlasom prítomným členom dostala meno „Mašinka IRENKA“. Teraz je to už len na našich hasičoch ako zvládnu túto novú techniku a ako sa im bude dariť na súťažiach.

Okrem povinností vyplývajúcich z členstva v DHZ sme aktívne spolupracovali s obcou Hronec pri organizovaní všetkých kultúrno-spoločenských podujatí v uplynulom období.

*Bc. Jaroslava Gromusová,
predsedníčka DHZ Hronec*

Kolónia (1. časť)

Súčastou Jilemnického (predtým Tirolskej) ulice v Hronci je obytná zóna Kolónia. Rozprestiera sa bezprostredne nad zlievárenským závozom. V roku 1883, keď sa tu začalo stavať „na zelenej lúke“, najskôr postavili dva dlhé prizemné bytové domy. Tie aj teraz upútajú na prvý pohľad každého návštevníka obce, ktorý vedľa nich prechádza. Postupne k nim pribudli ďalšie. Táto zástavba súvisela so zavedením výroby smaltovaného kuchynského riadu v miestnej fabrike koncom 19. storočia.

NOVÁ VÝROBA

V roku 1867, po tzv. vyrovnaní, Rakúska monarchia nezmenila len svoj názov na Rakúsko - Uhorsko, ale vo svojom vnútri sa preorganizovala na dva ekonomicky samostatné štáty. Maďarský štát (Uhorsko) sa začal intenzívne reformovať, budovať svoje hospodárstvo, rozvíjať svoj vlastný priemysel v záujme mnohých domácich podnikateľov. Na konkurenciu sa museli pripraviť aj všetky štátne podniky. Tento vývoj sa prirodzene dotkol tiež železiarskych závodov v Hronci a na okolí. V Budapešti sa utvorilo centrálné riaditeľstvo štátnych železiarní pod vedením Antona Kerpelyho. Zo svojho predchádzajúceho praxovania v novej podbrezovskej valcovni veľmi dobre poznal jej výrobu a úspešne začal zariaďovať efektívnu prestavbu celého pohronského železiarstva. Riaditeľstvo kedysi Hroneckého komplexu presunulo sa v roku 1883 do Podbrezovej, ktorá sa stala oficiálnym sídlom štátnych železiarní na Pohroní pod názvom Brezovai M. király vasgyár Zólyom Brezó (Brezovské maďarsko-kráľovské železiarne Zvolenská Brezová). Roztrúsená výroba sa sústredila len do Podbrezovej s príslušnými závodmi Chvatimech, Piesok a Hronec. Snahou bolo rozšíriť sortiment výrobkov týchto

závodov o také druhy, ktoré boli na vnútornom i zahraničnom trhu najžiadanejšie.

V Hronci v rámci reorganizácie sa závod začal orientovať len na zlievárenskú výrobu z dovážanej suroviny. Nerentabilné vysoké pece sa zrušili a v zlievárni postavili štyri kupolové pece. Vyrábali sa liatinové súčiastky strojov, inštalácie a sanitárne zariadenia. Súčasne bolo rozhodnuté zamerať sa na smaltovníctvo ako najperspektívnejšie a najviac sa rozvíjajúce odvetvie kovospracujúceho priemyslu a vyrábať v Hronci smaltovaný kuchynský riad - liatinový i plechový. Podľa toho fabrika zmenila aj názov na M. K. zománczygár Kis-Garam (Rhonicz) - Maďarsko-kráľovská smaltovňa Hronec.

TAJOMSTVO SMALTOVANIA

Smaltovníctvo si vyžadovalo kvalifikovaných odborníkov, ale aj veľké množstvo nekvalifikovanej pracovnej sily s rozvinutou deľbou práce. Výroba smaltovaných predmetov bola náročná na technické vybavenie.

Výroba smaltovacej zmesi je špecifický proces. Smalt (email, glieda) je vlastne druh skla. Vzniká roztavením zmesi kremeňa, síranu sodného a vápenca vo vaňovej peci. Do skloviny sa pridávajú potom ďalšie zložky (živec, bórax, kaolín, kryolit), ktoré zabezpečujú ľahké rozpúšťanie smaltu a jeho krycie schopnosti. Farebnosť smaltov sa získa pridávaním zlúčenín rôznych kovov (vzácná bola tzv. plzenská modrá). Biela farba vzniká pridaním cínového popola. Takto pripravený smalt po vychladnutí rozmieľali na hladko v bubnových mlynoch. Povrch kovového predmetu sa pred smaltovaním musel špeciálne upraviť - liatinové nádoby sa čistili pieskovým tryskadlom, plechové sa žihali alebo morili v kyseline. Smaltovacia zmes sa pred smaltovaním znovu rozpustila

Domy a ľudia

a nanášala sa na kovový povrch. Menšie predmety sa smaltom polievali, väčšie sa do smaltu ponárali. Zručnosť robotníka sa ukázala na rovnomernosti povlaku. Poslednou fázou výroby je vypalovanie smaltovaných predmetov v muflových peciach.

Na úspešné spustenie progresívnej výroby boli v Hronci dobré podmienky. Hrončianski zlievači sa už dávnejšie zaoberali vyrábaním jemných umeleckých i ozdobných predmetov z liatiny a dokázali odliať aj tenkostenné nádoby, tiež vedeli upraviť ich povrch. Stačilo dobudovať smaltovňu. Anton Kerpely to v roku 1883 vyriešil presunutím potrebného zariadenia zo zrušeného železiarskeho podniku v inej časti krajiny, ktorý štát prenajímал súkromným podnikateľom - z vtedajšieho Terebesfejérpataku v Marmarošskej župe (v preklade Trebušany - Biely Potok, t. č. na Zakarpatskej Ukrajine pri hranici s Rumunskom). V Hronci bývalú hmotáreň pri vysokých peciach prestavali na smaltovňu s vypalovacími pecami, s dielňou na morenie a polievanie nádob. K smaltovni patrili aj mlyn na mletie smaltovnej zmesi, dielňa na nanášanie dekoratívnych vzorov, dielňa ručného maľovania nádob a výroba sporákov s niklovými súčiastkami.

Spolu so zariadením smaltovne prišli zo vzdialeného Terebesfejérpataku do Hronca aj odborníci na smalt. Už v decembri 1882 podpísal Anton Kerpely pracovnú zmluvu s Františkom Kötzmom, predtým majiteľom či prenajímateľom zaniknutej smaltovne v Trebušanoch, ktorý nastúpil od októbra 1883 do hrončianskeho závodu ako vedúci novozriadenej smaltovne. František Kötz doviedol so sebou aj kvalifikované „medzinárodné“ osadenstvo svojej fabriky, aby rozbehli novú výrobu v Hronci. „Boli to väčšinou Česi, ale nachodili sa medzi nimi aj Maďari a Nemci ... asi 60 robotníkov aj so svojimi rodinami ... pracovali v novej smaltovni ... prípravu emailovej látky udržiavali vo veľkej tajnosti.“ (monografia Hronec 1926). Vidíme, že znalosť chémie zloženia a výroby smaltovnej zmesi aj jej aplikácia bola určitým výrobným tajomstvom. Mnohé zo smaltovníctva ešte nebolo známe, alebo sa len hľadalo, rozvíjalo či overovalo. Každá inovácia znamenala náskok pred konkurenciou. Zrejme to ocenila aj ústredná správa podbrezovského podniku, lebo podľa zmluvy František Kötz dostával okrem platu a deputátu aj 1,5 % z ceny predaného riadu.

DOMY V KOLÓNII

Pre prisťahovaných zamestnancov smaltovne postavila fabrická správa hneď v roku 1883 služobné robotnícke byty v dvoch dlhých prizemných domoch so sedlovými strechami. Vyrástli priamo nad zlievárenským závozom, lebo v tom čase bolo zvykom ubytovať robotníkov „pri fabrike“.

V každom dome bolo 7 dvoj priestorových bytov (izba + kuchyňa). Do bytu sa zvonku vstupovalo cez drevenú presklenú verandu, (bola aj predizbou), z nej sa dostávalo denné svetlo aj do kuchyne. Za kuchyňou bola priestranná izba. V pivničnej jame s dreveným poklopom v podlahe verandy sa uskladňovali zemiaky a iné potraviny. K bytu patrili komín, do neho ústili dymovody z kuchynského sporáka a izbovej pece. Skladovým priestorom bol pôjd nad každým bytom. Vyrované rady komínov a rebríkov tvorili charakteristický

obraz Kolónie. Súbežne s bytovým domom na strane spoločného dvora a vchodov tiahne sa pozdĺžna drevená stavba, v nej každý byt oproti mal svoje hospodárske zázemie – dreváreň, chov drobných zvierat, suché WC, ... Okná na „izbovej“ strane domu sa dávali do pridomových záhradiek – každý byt mal svoju. Vonku medzi budovami bola murovaná budova spoločnej práčovne, vedľa hydrant, kde chodili „koloničari“ po vodu. Byty v Kolónii predstavovali vtedajší bežný stredný štandard bývania fabrického zamestnanca. V iných smaltovníckych závoch na Slovensku bývali robotníci v oveľa horších podmienkach.

O niečo neskôr pribudol v blízkosti dvoch prvých domov ešte jeden prizemný štvorbytový dom tesne nad cintorinom. V roku 1884 postavili veľa dlhých obytných domov, 7 samostatných domčekov so záhradkami

pre majstrov vo výrobe. Pre novú obytňú štvrť sa zaužíval miestny názov Kolónia. Pretože príchodom kolonistov do Hronca pribudlo v obci aj obyvateľov, v roku 1885 fabrika rozšírila miestnu školu a vedľa vstupu do závodu (vedľa vážnice) postavila novú školskú budovu (asanovali ju v 60. rokoch 20. storočia). V súčasnosti pôvodné služobné byty sú už v súkromných rukách občanov. Všetky spomínané domy v Kolónii stoja neporušené na svojich miestach vo svojom základnom rozmere. Zvonku i zvnútra ale podľahli postupne určitej prestavbe – majú vymenené okná, vchodové dvere, čiastočne alebo úplne zamurované presklené verandy. Vo vnútri sa menil najmä hygienický štandard – vybudoval sa vodovod, kanalizácia, kúpeľne, kuchynské linky, nové podlahy, vykurovanie...

(nabudúce Kolónia – 2. časť)

Martin Weiss

Vyčistíme si svoju obec

26. apríla 2013 Základná škola Valaská zorganizovala 3.ročník projektu „Vyčistíme si svoju obec“.

Žiaci spolu s pani učiteľkami čistili od odpadkov aj našu obec. Je až neuveriteľné, koľko vriec počas tejto brigády naplnili.

Za dobre vykonanú prácu sa všetkým poďakoval p. starosta, ktorý pre deti zabezpečil malé občerstvenie.

Nový školský rok v Materskej škole v Hronci

Čas nám rýchlo ubieha a ani sa nenazdáme a zazvoní pomyselný zvonček, ktorý odštartuje nový školský rok 2013/2014. Privítame v materskej škole aj nové detičky, ktoré sa budú snažiť vžiť s kolektívom nových kamarátov a v prostredí bez maminky a ocka. Možno potečú aj slzičky, ale určite len malé. Po adaptovaní sa nás predsa čakajú rôzne hry, činnosti a aktivity. Hneď v septembri sa zabvieme na besiedke „Jeseň, pani bohatá“ na ktorej si pomaškrtíme na zeleninových a ovocných šalátoch a bylinkových čajkoch. Rodičom hrdó ukážeme, čo sme sa za mesiac stihli v škôlke naučiť.

V októbri nezabudneme na našich starších a v rámci „Mesiaca úcty k starším“ pozveme na návštevu do materskej školy naše staré mamičky a starých otcov a preukážeme im úctu a lásku pomocou básničiek, pesničiek a malých darčiekov, ktoré vytvorili malé ručičky našich šikovných škôlkárov.

A potom sa už budeme tešiť na návštevu Mikuláša a na Vianoce - najkrajšie sviatky v roku.

Naše detičky radi ukážu všetkým občanom svoju šikovnosť na rôznych akciách poriadaných obecným úradom, týmto chcem poďakovať za spoluprácu a záujem zo strany zriaďovateľa. Tešíme sa, keď našim škôlkárom zatlieskajú a pochvália ich nielen rodičia, ale aj občania Hronca.

Lenka Fačková,

riaditeľka Materskej školy v Hronci

Čo nové v ŠK Hronec

Po dlhej a vydarenej jarnej sezóne nebol čas na dlhý oddych a tak po týždni voľna začala príprava na jarnú sezónu 11.7.2013. V rámci pri-

pravy sme sa zúčastnili turnaja v Osrblí s nasledovnými výsledkami: s Bravacovom sme vyhrali 2:1 a prehrali sme s Osrblím 2:3 a tak sme sa umiestnili na 3. mieste. Ďalej sme odohrali zápas v rámci osláv 90. výročia organizovaného futbalu v Hronci s okresným výberom 1. triedy ObFZ s ktorým sme prehrali 3:4. V kádri nastali zmeny. Z hosťovania v Osrblí sa vrátil Ivan Gromus a Jozef Kováčik s Mýta pod Ďumbierom. Prišli noví hráči: Ivan Chovladt z Pohronskej Polhory, Peter Uriáš a Ján Gajdoš zo ŽP Šport Podbrezová, Martin Telka z Mýta pod Ďumbierom. Z kádra odišli: Michal Bambura- Michalová, Lukáš Kučerák-Osrblie. Po 5. ročnej úspešnej anabáze skončil tréner Roland Šnejt a nahradil ho Peter Kerestény, ktorému prajeme veľa športových úspechov v našom klube. Touto cestou chceme pozvať na náš štadión našich verných fanúšikov, ktorým chceme ponúknuť atraktívny futbal.

Eva Jendrálová